

Latweefchu Awises.

Nr. 2.

Zettortdeenâ 11. Janvari.

1862.

Awifchu-sinnas.

Behterburga. Kaukasus kalnês, masâ Tschetschnâ, Terkes aprinki atkal fahkufchi eelau-stees un laupih: kahdi kalnu kauschu waddoni, kas 1860 bij isbehgufchi un slehyufchees leelôs kalnês. Tad nu generali Mirskis un Melnikows un majors Natjews ar militfchu paligu Oktoberi beidsot fahkufchi schohs aplenzeh un wiffâs mallâs tâ spaidiht, ka bij japadohdahs, kaut gan turrejufchees prettim. Sanehmufchi kahdus 200 behgtus un fahfchauto Sultanu Muradu. Arabajis padewees pats, bet Uma Dujews ar 8 beedreem isbehdiss un tâ apflehpées, ka ne warrejufchi tohs atrast. Tad nu ir tē buhs meers.

Behterburga. Keisers leelu pateizibas grahmatu laidis leelam generalam Adlerbergam tai deenâ, kad schis 50 gaddus jaw Keisera deenestâ. Ar firds-pateizibu tam pateiz, ka 39 gaddus allasch bijis pee pafcha nelaika Keisera Nikolaja rohkas, ko schis mihlejis kâ ihstu draugu, un tâpat arri taggad fawam Kungam un Keiseram peeturrahs.

Rehwele. 3 pa wiffu pilfatu zeeniti lungi. Konsuls Girards, palkawniks Schrutins un leelais kaupmanns Klazills ar laiwu dewufchees us 12 werstes tahku juhreas fallu. Laiwa fadausita tappuse un itt wiffi noslibkufchi!

Rihga. Mufsu augsti zeenihst Generalgubernaters Fschâ Janvari nobrauzis us Wahzsemmi.

Behterburga. Mufsu Kungs un Keisers par Walfstrahts un par Ministeru kumitotes Presidentu ir zehlis Bludowu un Golowninu par gaismofchamas Ministeru. — Behterburgas Uniwersiteti pawiffam pahrtaisihis un tadeht wiffi studenti Behterburgâ atlaisti libds tam laikam, kamehr fchi augsta skohla atkal buhs eerikteta. Tahdeem studenteem, kas nabbagi un ne spehj eet us zittu Uniwersiteti studeereht, Krohnis dohs par to starpu paligu. —

Portugale. Seemas-swehtlôs Liffabonê laudis fawu jaunu Rehniu Dom Luiz luhgufchi ar supliki, lai atstahj no sawas pils un eimoht zittâ pilli mahjoht, un lai atlaischoht wiffu pils fâimi un Ministerus, jo tee to gribboht ar gipti nomaitah!! Tad laudis tahdus neelus tizzedami, gahjufchi un pohstijufchi un islawijufchi to wihru nammus, kureus turrejufchi par Rehniu eenaidneekeem. Wiffu deenu grehlu darbus tâ darrijufchi, kamehr fawalditi tappufchi. Jaunais Rehniufsch wehl naw pilnigs gaddôs, tadeht winna tehwu, Berdinandu, kam gan Rehniu wahrds, bet ne Rehniu ammatas un spehks, jo tillai bijis nelaika Rehni-neenes Marias laulahts draugs, zels par walidneeke weetneeke.

Brufschu Rehniufsch leelo walstis landagu 2trâ Janvari pats usrunnais, tam isteizis fawu padohmu un kas tam scho reisi buhschoht jadarra. Berre meeru pafargah un andeles beedribu eetafih ar Syrantfcheem. Par Wahzsemmes labbumu gahdaschoht zil spehdams. — Sakfchu ministers gan islaidis grahmatu, kas rahda, ka Wahzsemmes walstu beedriba effoht japahrtaisa wiffem par labbu — bet Brufschu Rehniufsch un ir Gistreikeru Keisers atbildejufchi, ka scho padohmu ne warroht peenemt. —

Gistreikeru Keisers taggad Italiâ, gan Wenedigâ, gan Beronas un Mantuas stiprôs pilfatôs pee Sardinjeru rohbescheem, apluhko, woi schis weetas us kareu gattawas un stipras deefgan, un tur munsterejis fawu kareu-spehku. Saldati ar lohti leelu preeku fawu Keiseru apfweizinjufchi.

Italiâ wehl darbojahs dumpineekus gallinaht, kas no Rohmas allasch tohy no jauna usmuffinati un paligu sleppen dabbu. Napoleons tadeht nosuh-tijis Rohmâ un atkal praffa, lai Franzis II. iscet no Rohmas un lai Pahwests wairal tur winnu ne turr, bet welti. Abbi turras prettim un wifs paleef

là bijis. — Pahwests Meija mehnefi fa-ajina-
fchoht Rohmâ Kattołu augtus bislapus leela sinodè,
lai farunnajahs un spreesch par Kattołu basnijas
leetahm un Pahwesta semmi, fo tam gribb atnemt.
— Wesuwa kalns gan lehnahs palizzis, bet atkal
Neapeles pilfatu apbehris ar pelneem. — Sakschu
kalnòs mannijuschi semmes trihzeschanu, un arri
Greekeru semmè til stipri semme trihzejuse, ka Ko-
rintè un jittòs pilfatòs leela skahde notiffuse.

Amerika. Ar bailehm gaidita sinna no Ame-
rikas Londonè nu irr atnahfufe. Deews lai irr
flawehts — labba! Presidents Linkolns israhdi-
jees là gudrs un gohda wihrs un stiprs waldineeks.
Jo laut gan Amerikas laudis un Awises nikni dees-
gan prett Gulendereem un us karru skubbinajuschi,
tad tomehr Linkolns turrejees pee taisnibas un
meera. Gulenderu grahmata un Ministers Lions
naw wis par dauds bahrgi prassijuschi, lai Amerika
atlaisch tohs fanemtus wihrs; rakkijuschi: Gu-
lenderi zerrejoht, ka tas notizzis bes Amerikas wal-
dischanas sinna un ka pee meera labpraht gribboht
palikt. Arri Gulenderu Ministers Amerika ar leh-
nigeem wahrdeem scho grahmatu Presidenta wees-
neekam Sewardam nodewis, ar winnu lehnigi un
prahtigi isrunnajeos un dewis laika deesgan scho
leetu apdohmaht. Tad nu Linkolns arri ar labbu,
lehnibu un prahtu scho leelo leetu waddijis un us
Gulanti nosuhtijis tahdu atbildi: Kugga kapteine
Wilkins bes fawas waldischanas pawehleschanas
un sinna effoht opturrejis Gulenderu kuggi
„Trentu“ to pahrmellejis un ar warru tohs 4 wihrs
pauhmis un zeetumâ lizzis, fo wehrgu walstis bij
fuhtijuschas us Giropu paligu luhgtees. Tâpat arri
bes waldischanas sinna effoht darrijis tas ohtrs
kapteine ar „Gigenias Emities“ kuggi. Tad nu
Amerika atlaischoht no zeetuma schohs wihrs un no-
dohdohht Gulenderu Ministera rohkâs, lai schis ar
teem darra là tihl. Waldischanâ to jaw effoht là
nospreeduse, virms to grahmatu no Londones dab-
bujuse. Gribboht pee meera turretees un zerrejoht,
ka arri Gulenderi ne buhschoht wehrgu walstim par
draugeem. — Ar wissu spehku schohs dumpineelus
taggad zerre pahrmahzihht un salauf. (Gaida schin-
nis deenas leelu kauschanohs Amerikâ, fur warr

buhht israhdisees, woi wehrgu walstis taps salau-
stas, jeb woi tahs paliks atschirtas.)

Lâ tad nu meers pasargahs un pohsta karsch,
kas isbeedeja wissas walstis, nogreests. Zil nu
Gulenderi preezigi! Arri wissi nu labbaku firbi-
turr us Linkolnu un Ameriku. S—s.

Glahbejs nohtes-laikâ.

Wassarâ 1858tâ gaddâ nodegga dalka no Zeh-
renes fahdschas Wahzsemme. Trihs deenas pehz
scho ugguns-grehka, là stahsta kahds wihrs, bij
man darrischanas tanni widdû. Kuhpedamas pihs-
schtu laudses us wissahm puffedm awsihmeja, jil
tahlu ugguns gahjis. No dauds laudsehm tappe
pufe-fadegguschi sirgi, gohwis, zuhkas un aitas
iswillti un ar raggawahm no fahdschas ahra iswesti.
Bij tohti filts laiks. Negantas smalkas dehl ne
warreja ilgi us ugguns-grehka weetas usturretees.
Nis tahs paschas, juhrmallâ, redseju es semneeku,
Meijeri. Tas bij weens no teem nodegguschajeem.
Skumji smaididams sneedsa man gohda-wihrs
rohlu un isstahstija man gruntigi to nelaimi. „Es
esmu dauds pasaudejis,“ winsch fazzija, „bet
Deews irr man ihstena laikâ draugu fuhtijis, ka es
wissu ne pasaudeju. Es biju,“ stahstija tas tah-
lak, „lihds ar fawejeem wissu deenu leelâ karstymâ
us lauka kamehr tumshs mettahs strahdajis, un
mehs sehdejam patlabban pee walkarineem. Pulk-
stens warreja buht pusezjell 11, kad peepeschi istaba
palikka gaischa. Tuhdat es isstrehju us zellu un
redseju, ka ugguns no nahburga (kaimina) mah-
jahm jo ahtri prett mannahm mahjahm steepahs.
Jaw degga manna nahburga ehkas. Es usfaygu
fawejeem, lohpus glahbt, un strehjam us aitu-
kuhti; bet aitas ne gribbeja kuhti atstahht. Bailes
es mehginaju weenu paklak ohtrae pahr fleegsmi
pahrdabbuhht; pahr mannim jaw dsirdeju falmu-
juntu deggam un knappi man bij isdewees, kahdas
aitas ahra isstunt. Es redseju, ka teem lohpeem
bij jafadegg, un brehju dikti: „Deews, man
Deews, palihdsi man!“ Tè man lilkahs itt là laut
kas man blakkam kuhti eelehktu. Tuhdat pehz tam
dsirdeju ais-smalkuschu, negantu reeschauu manna
funna ais aitam, un azzumirkli bij wissas fehts-
widdû! Tee lohpiini bij manni garre semmi pagrub-

duschi. Jaw degga tee fehtswiddü nomefti falmi. Suns usd sinna aitas pahz zekku us kalninu. Manneji ftehdja ar kahdahm leetahm us juhrmallu. Es gribbeju us gohwju kuhiti eet, bet deggoschi falmi aisturreja zekku. Taggad es melleju patz few glahbtees, bij jaw senn laiks us tam; te redseju sawas gohwis zaur deggoschajeem salmeem fkreijam, dsih-tas un kohstas no funna. Juhrmallê nahza man manna feewa prettim. „Aitas un gohwis irr glahbtas!“ fauzu tai prettim, „bet kur irr firgi?“ Tee stahweja juhrmallâ, teem blaffam kalps. Taggad truhka wehl zuhkas, tahm waijadseja fadegt, jo wiffas ehkas stahweja leesmas, zaur lam negants karstums bij. Peepefschi mehš dsiredam zuhku urfscheschanu, kas arweenu klahtaki nahk. Zuhkas tohp starp dahrsa deggoscheem kohleem redsamas, pakkal tahm suns. Tas tahs eedsenn uhdeni un lezz tahm pakkal. Weerendel stundi wehlat atraddu us kalna wiffus mannus lohpus weenâ weetâ faspeeduschohs, apwaktetus no manna funna.

Man naw ne gultu ne drehbju, itt neta, kâ kas man muggurâ; es ne effu nelo no mannahm mahjahm isglahbis, bet man irr manni lohpi, un tas mihtais Deewš palihdsehš us preekschu.“

Tâ stahfija tas wihš un glaudija turklaht pel-leku, pinkainu funni, lam bij gudras azzis un affi sohbi. „Tas irr mans glahbejs!“ fazzija Meijers, „un tik ilgi kamehr es dsihwoju, to gribbu turreht kâ mannu ustizigako draugu.“

Us mannu prassichanu, kas gohwju- un zuhku-kuhts durwis effoht attaisijis, es dabbuju sinnah, ka saimneeze gohwis no lehdehm wallâ attaisijuse, bet welti mehginajuse lohpus no kuhš isdabbuht. Tapat bij kalponei gahjis, ta bij kuhš durwis attaisijuse un pa zuhkai ahra isnessuse, bet ar makti tahs atkal bij stalli atpakkal dewuschahs. — 1d.

Par uhdena usurbfchanu.

(Sattes Nr. 1.)

Tahda Artas akka jau 1831mâ gaddâ Parisê, Grenelles preekschwilfatâ, bij urbta. Taisijahs wehl wairak tahdu akku gahdaht. Tad preeksch kahdeem septineem gaddeem kahds enscheneers,*) ar

*) Par enscheneereem fauz tabdus zilwekus, kas mahziti pee schabbadam flunitigahm kuhwofchanahm, zekku un tiltu taffichanahm, kanahlu un akku ralschanahm, upju nodambefchanahm u. t. j. pr.

wahrdu kind, sohljahs par 350 tuhst. prankeem,**) ja ilgi, us diwi gaddeem, Passis preekschwilfatâ jaunu akku urbt, kurreas appafschejai truhbei wehl buhschoht kahdas diwi pehdas zaurmehrâ, tâ ka winna us deenu un nakti warreschoht isdoht jel mas kahdus 12 milj. stohpu uhdena. Usdewe wianam to darbu. Merza mehnesi 1857tâ gaddâ jau bij to zaurumu urbuschi 1682 pehdas dsilku, un jau gaidija katru brihdi uhdeni nahkam. Bet par nelaimi ta walkeja semme, kahdu simts pehdu dsilkmâ faschkeede weenu no tahm eedsihtahm dselses truhbehm, un darbam waijadseja apstahtees. Bet tikpat kâ Londonefschi ne gribbeja kaunâ palikt ar sawu Tunneli jeb ar sawu Griht-Jhsternu, tik pat arri Barisefschi ne gribbeja kaunâ palikt ar sawu akku, jebfchu gan redsedami, ka ar teem norunnateem 350 tuhst. prankeem ne tikfchoht zaur. Ispublehjahs kahdus trihs gaddus, lihds winneem isdewahs to faschkeestu truhbi atkal isdabbuht ahra, zittu eelikt tai weetâ un wiffu to isurbtu zaurumu atkal isflaidroht. Ne ahtrak, kâ tiklai 1859tâ gaddâ, Dezember mehnesi, warreja atkal fahkt jo dsilki urbt. Zau dohmaja no tahs semmes, ko isdabbuja, pasiht, ka tuhliht buhschoht uhdens. Tapedz laide to beidsamo zaurumotu galla-truhbi eefschâ, kahdas 40 pehdas garru. Bij jau nolaisšs kahdu 1752 pehdu dsilkmâ, bes ka uhdens buhtu raddees. Te us reisi schi galla truhbe apstahjahs un ne us kahdu wihš ne warreja winnu pakustinaht, ne us preekschu, ne us atpakkalu. Atkal jaunus kluhdas! Kâ nu liktees? — Schâ tâ gudrojuschu beidsiht raudsija zittu, jo teewu galla-truhbi zaur to eespruhdufchu dsiht zaur. Tas isdewahs, un re — tik kindam kâ wiffam pilfatam par leelu preeku schi pagahjuscha Septemбера 24tâ deenâ, ap pufsdeenas laiku, 1870 pehdu dsilkmâ raddahs flaidis un wesseligs uhdens, kas dauds jo baggati wehl wehrd augschup, nekâ papreeksch bij dohmajuschu, prohti kahdus 20 milj. stohpus us deenu un nakti.

Sinnams, pilfatam gan dauds wairak naudas pee schi darba isgahja, nekâ bij dohmajuschu, prohti pahri par 1 milj. pranku. Tomehr winsch ne scheh-

**) Pranks pehz muhfu naudas stahw gandrihs lihds ar 25 kap. fudraba. —

lojahs, bet zerre scho naudu atkal ittin drihs atdab-
buht, ir wissu maso maffu teem uslifdami, kas
no schihs affas nahls uhdeni smelt.

Mihlais lassitais, gan buhs tewim bijis lo
brihnitees, scho sinnu lassohht. Ne warrest iegu-
droht, us kahdu wihsi, ar kahdeem eerohstschem til
dsikli semmè warr ee-urht, kà til dsiklu truhbi us
truhbi warr salaisi eefschà u. t. j. pr. Bet lai arri
paleeku to tewim scheitan plaschaki ne isstahstijis,
tomehr ar labbu sinnu tewi luhdsu: „Ne leez scho
sinnu to zittu i hstu Awischi sinnu rindà.“ Par
dumpeem un karreem, par draugu un cenaidneeku
labbeem un launeem darbeem u. t. j. pr. stahstohht,
tur gan, schohdu sinnu parahditajeem ir wehl jo
fargajotees, schahdi tahdi melli arri staiga apfahrt,
kamehr uhdeni tà fakohht wehl fajuzzis, ar taijn-
bas fwahrkeem lehtizzigu kauschu azzis krahpdami.
Bet tahdas sinnas, kahdas tè tikka stahstias, tah-
das drohschi warram tizzeht, Deewu flawedami,
kas zilwekus schelodams, winneem pee derri-
geem darbeem tahdu gudru padohmu dewis.

—e.

Kas to warr tizzeht — un tomehr teefa.

Es pawaffaru uspirku kahdas 200 dehles. Sep-
tembera mehnesi nodewu 150 daktera lungam un
kahdas 50 glabbaju pats. Oktobera mehnesi eefah-
kohht atraddu skaidru uhdeni dohdohht, pahru dehles
nosprahguschas. Dewu 2 reis neddekà zittu uhdeni,
arween va pahram bija nohst. Tè kaplubzu prischu

Rabbibas un prezzu tirgus Rihgà tai 5. Janvari un Keepaja tai 24. Dezemberi 1862 gaddà.

M a f f a j a p a r:	Rihgà.		Keepaja.		M a f f a j a p a r:	Rihgà.		Keepaja.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu 240 libds	2	50	2	50	1/2 puddu (20 mahrz.) dseltes	1	—	1	10
1/3 " (1 ") kweeschu 350 —	3	75	3	80	1/2 " (20 ") tabaka	1	25	1	35
1/3 " (1 ") meeschu 190 —	2	5	2	—	1/2 " (20 ") schlichtu appinu	—	—	—	3
1/3 " (1 ") ausu . 125 —	1	35	1	20	1/2 " (20 ") schab. zubu gaff.	—	—	—	2
1/3 " (1 ") stru 240 —	3	—	2	50	1/2 " (20 ") frohna sinnu	2	35	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mit.	2	40	2	50	1/2 " (20 ") bracka sinnu	1	10	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. 300 —	3	25	3	—	1 muzzu sinnu schllu. . . 5 1/4 libds	9	50	8	—
1/3 " (1 ") " kweeschu mit.	4	50	4	25	1 " silku 14 —	14	25	13	—
1/3 " (1 ") meeschu putram.	2	80	3	—	10 puddu farkanas fahls	5	50	4	60
10 puddu (1 birkawu) seena	—	—	3	—	10 " baltas rupjas fahls	5	—	4	60
1/2 " (20 mahrz.) kweesta 430 —	4	50	4	—	10 " " smalkas "	5	—	4	60

B r i h w d r i z z e h t .

No juhermallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaise, Censor. Jelgawà, tai 24. Janvari 1862
No. 2.

ahbolinu un sauju uhdeni eemettu. Behz trim dee-
nahm bija wiffas lappas ja ehstas un kahti fasleg-
sneti. Dewu prischu uhdeni un prischu ahbolinu
un no ta laifa neweena naw sprahguse. Nowem-
beri waijadseja kahdas 8 sflimmam behrnam peefikt
un tahs knaschi sihde. Taggad seemas-fwehtki klahht
un mannas dehles wiffas prischas un wesselas.
Kad uhdeni dohdu, eeleeku ahbolinu. Kad jneegs
prischu ahbolinu apsegs, tad dohschu schahwetu;
jo tas irr redsams, ka dehles grihb ehst.

U. B—nn.

Redsesim kà buhs!

Ar scho wahrdinu neween luhdsejus mehdi
no sewim atraidiht, kad ihsti nesinn woi warrehs
to luhgschanu isdarriht, jeb nè, bet arri tad, kad
nekahds lobs prahts ne irr us palihdsechanu. Tà
nu kahds kapteine atnesse Bruhschu Rehninam Bri-
zim tam Leelam luhgschanas grahmatu, kas ilgus
gaddus tam bija deenejis, un dauds karka-breesmas
redsejis. — Rehnisch to grahmatu lassijis, fazzija
us to: „Redsesim kà buhs!“ „To juhs tuhda
warreet redseht,“ isfanzahs kapteine, un rahdija
tam fawas rehtas, lo tas karka-kauschanas bij
dabbujis. — Rehnisch pafmehjahs un darrija tam
pehz wiuna luhgschanas.

B—mb—g.

To mihflu usminneschana, kas Imà Nummeri.

1) Sneege. 2) Rohse.

Jannas sinna.

Kursemmé effoht taggad 309 semneeku fawischu ffolhlaß, no kurreahm 172 effoht basnizas un 137 lassifchanaß ffolhlaß. Ffolhlaß behrnu effoht isgahjuschu seemu 19 tuhft. un 20 par wiffahm ffolhlahm kohpâ bijuschi; bet meitenu flaitls irr tikkai trescha dalka bijusi, kas noscheshlojama leeta; jo til jaw meitenehm, kad pehz par seewahm paliffuschaß, tas pirmais mahzifchanaß ammatß ja-usnemm, un kad paschas labbi ne mahf to ammatu, kâ tad lai zittus mahza?! Akks aklam ne warr zeffu rahdiht! — Tadeht dsennat, kautini mihti, wairaf jelle tabs meitenes ffolhlâ!!

Kuldigâ bija isgahjuschá gaddâ tai 10tâ Augustâ mahzitaju sa-eeschana, fur par wiffam 49 mahzitaji un 5 kandidati (kas par mahzitajeem jaw isstudeerejuschi) bija kohpâ. — Kad nu nelaika zeenigß Kursemmes General-Superdents to brihdi jaw wahjibas deht ne warreja pats buht, tad Grohbinas prahwesta lungs winna weetâ sa-eeschana waddija.

Kursemmé. Pappes juhremallé pee Ruzzawas 3 sweijneeki tai 22trâ Oktoberi paschá fwehtdeenâ noslibta. Bij wiffi trihs ar masu laiwinu juhre eegahjuschi fawus tibklus ismest. Ge-eijocht bij laiks rahms un juhra gluschi kluffa; bet itt nejauschi un drihs juhra fozekahs, wilni gahschahß un ne tahli no mallas laiwinu apwehrschi. Diwi no scheem trihs nelaimigeem wihtreem gan wehl pee laiwas peekehrusches' turras, bet uhdens bangas eerauj dsiffak juhre un wiffus trihs sweijneekus aproh wilnds. Weens no scheem trijeem wihtreem, kas 37 gaddus wezs un fo seewa un behrni apraud, par leelu negribbeschana un zaur peerunnu tanni deenâ bij lihdsghjis; winsch lahgu lahgham gehrbees un nogehrbees un atkal apgehrbees. — Treschais haufliß mahza: „Tew buhs to swehtu dee-

nu swehtih!“ un schee wahrdi sishmejahs us katru, tad nu saprohtams arri us sweijneekem.

Widsemmé, Rihgas aprinki, noswinneja Sal-lasmuischas zeen. mahzitajs L. Schulz tai 30tâ Jubli isgahjuschá gaddâ fawas selta kahsas, pehz 50 nodshwoteem gaddeem laulibâ, fur augsti un semmi tam mihestibu un gohdu kâ kreetnam basnizas tehnam parahdija.

Tâpat arri tai 10tâ Septemperi Laises zeen. mahzitajs Dr. v. Jannau, Tehrpates aprinki, fawas 50 gaddu ammata kahsas noswinneja. Schis 75 gaddu wezs firmgalwis effoht wehl tohti spirgts, un buhschoht gan Widsemmé no teem wez-zakeem mahzitajeem, un effoht tas weenigais, kas no Sprantschu karea (1812) wehl atminneschanaß sishni (krustu) no augsta Keisera dohtu, pee kruhts neffa. — Lai abbeem kreetneem wihtna kalna strahdneekem Deems to dsihwes wakkaru jau-fu padarra!! —

Wahsemmé kahdâ weetâ nesenn fleplawa darbs peenahkts. Effoht puifis kahds jaunu meitu nokawis. Scho leelu grehku darbu peenahkoht arri fleplawa isteizees, ka tas wehl ohtru jaunu meitu sennaf nokawis. — Kad nu teefa to jautajusi, kâ-labbad tas to negantu grehku darrijis, tad tas atteizis, ka tas effoht dsirdejis wezzus laudis runna-jam, kad trihs jaunus newainigas meitschas nokaujoht, tad warroht par neredsamu garru pataiftees, un eet fur gribbedamam!!! — Sinnams, ka teefa par to jaw gabdahß, ka trescho meitu ne nogallina. Skatt, fur mahnu tizziba daschdeen ais-wedd! —

Zif waijadfisa tadeht schi leeta, ka laudis zaur ffolhlahm gudri un deewabihjigi tohp un wezzi mahni suhd un klist kâ tumscha migla, kad faulite jaukt un silti eespihd.

Kelnes pilfatâ, Pruhshos, irr daschi wezzi wehrâ leekami tohrni un ehlas. Starp schihm irr

arri ta 400 pehdaß garra leela Dohmes basniza, kas wehl scho baltu deenu nepabeigta stahw. No schi pilfata raksta, ka tur 29tä Augustä warren leelu un staltu Juhdu basnizu eefwehtijusch, kas wairak lä 100 tuhst. dahlderus makfajobt. — Bet arri effoht maktiga ehka un dikti skunstigi isstrahdata un no eefchas un ahrenes jauki ismahleta un noseltita un ar feltitu appaku tohrni, kas 148 pehdaß augstä.

Tä buhtu ir mums kristiteem laudim gan ko mahzitees par sawahm basnizahm gahdaht un tahs jo wairak gresnoht, ka lai zittas tizzibas brahli muhs schi leetä ne aplaune. G. F. S.

Sinna par Kursemmes, Widsemmes un Zggaunu semmes Bihbeles beedribu darbu 1860tä gaddä.

Mihtee lassitaji laikam sinnaß, ka muhsu Bihbeles beedribas irr zehluschahs ar Londones leelas Bihbeles beedribas paligu. Schi leela Londones Bihbeles beedriba taggad irr sabedrojußes ar 3672 masafahm Bihbeles beedribahm, kas irr isstahditas par wissahm semmehm. Tannis 5 pirms dös gaddes Londones beedriba irr isdallijuse 158 tuhst. Bihbeles grahmataß; bet zil schehligi Deews scho darbu swehtijis, to warr noprast no ta, ka beidsam dös 5 gaddes wairak ka astoni miljoni Bihbeles grahmatu zaur winnas rohku kristigeem zilweckem irr dahwinataß. No pascha eefahluma, prohti 56 gaddes, zaur Londones Bihbeles beedribas publinu wairak ka 37 miljoni swehtas rakstu grahmataß Deewa zetta wihreem par debbes wadoneem rohka nahluschas! — Lai nu arri muhsu Zggaunu un Latweeschu Bihbeles beedribu darbe buhtu lihdsinajams behrna darbam, kad ar mahtes darbu salihdsina, — tad tomehr arri mums ne truhst par ko teikt un slaweht! — 50 gaddi buhs ka kahds Deewa wahrdu mihlotajis Rihgas apgabala semneeku mahjas pehz Bihbelehk klausija, — bet neweenu weenigu ne atradde; kahda zitta Widsemmes mallä atradde mahzitajis preeksch 12 gaddeem pa wissahm 300 sehtahm sawä draudse tikkai 24 Bihbeles! — Woi tahds bads arri muhsu laikos wehl lur raffees? — 1860tä gaddä Bihbeles beedribas sinnas rahda, ka nekur wairak til wahji ne eet; ne ar Rihgu labpraht semneeku mahjas ne atraddisi, lur Bihbele ne buhtu, nedj

arri tai pascha malleneeschu draudse, to peeminnejam, kahda mahja irr bes schahs swehtas mantas Schi baggatiba mums Widsemneekem irr rohka tikkai zaur Rihgas Bihbeles beedribas publinu. Schi beedriba pagahjuscha gaddä isfuhtijusi 9110 swehtas grahmataß; nauda winna irr sanehmusi 4565 rubulus, un atkal isdemusi par grahmatahm un zittahm beedribas wajadsihahm 4446 rubulus. Widsemmes mahzitaji, kas Rihgas beedribai sinnas laiduschu par sawu draudschu darbu un Bihbeles-swehtkeem sinna dauds ko preezatees, bet arri wehl dauds ko schehlotees. Preeks mums, ka itt wissas Widsemmes draudses pee schi darba gabjuschas, un neweena wairs bes darba pee tirgus ne stahw rohkas flehpi likdama; preeks arri, ka mihlestribas dahwanas gandrihs wissur irr wairumä gabjuschas (wisibaggatakus uppurus irr atneffusch; Runeneesch, Mas-Sallazeeschi, Bezg-Beebaldseni, Gaujeneesch, Ummurdseesch, Palsmaneeschi u. t. jo pr.); preeks arri, ka Widsemneeki ne tikkai par wetti sinnajuschu sanemt tahs 353 Bihbeles un 1548 pufs Bihbeles, to beedribas irr isdallijuschas, — bet ka arri wehl wairak atkal par naudu irr pirkuschu, prohti 637 Bihbeles un 1011 pufs Bihbeles; ihpaschi leels preeks, ka warram manniht papilnam arri effam lassitaju; jo dauds irr meklejuschees Dsehrbenes mahzitaja „Rahditaju“ (Rihgä 1859, makfa 5 kap.) rohka dabuht; tappatt ka behrni pa simteem pee skohlmeistereem dsihwo un mihku Bihbeles grahmatu, kas lihds schimbija bailiga grahmata, mahzajs saprast un mihloht; jo skohlas, kas irr ihstenas behrnu basnizas, ifgaddus arri Widsemme wairojahs. Bet ne wissas sinnas preezigas ween; — draudses gan wissas kahjas, bet deemschehl ne wissi draudses lohzeeki. Dauds tahdu, kas ka ehryes affini sisch, no zittu lauschu sweedreem sawu Deewa maisiti banda, bet paschi atraujajs no ta darba, kas wissas eem peenahkajs; daschäs draudses tikkai pa 20, 30 deweem atradduschees, bet kad lassam ka zittas pa 2, 3 tuhst. effoht, tad arri pee scheem wehl jawaiza: lur tee zitti 2 woi 3 tuhstoschi? — Jo schypigi irr lä dascham labbam mahzitajam janopuschahs, lä tikpatt arri dauds tahdu, kas pee pilneem apzirneem sehsh un tomehr baddä mirst, itt ka Deewa maise buhtu pellowu maise! — Wehl buhtu kas japeeminn: Rihgas beedribai dauds darba

muhş opgahdajoht, bet palihdsibas mas no mums! Un mums gan peenaktohs ilgaddu no katras draudjes kahdu naudas dahwanu wiunai nostelleht; jo ne tiklai muhsu truhkumu Rihgas beedriba pilda, bet wianna arri ruhpejahs ieslihduscheem tizzibas brahkeem Kreevusemmē scho dwehsetu barribu gahdaht. No aispehnaja gadda Latweeschu un Iggaunu saldateem un tahdeem, kas us Sibiriu irr aisfuhiti no Rihgas beedribas irr dahwatas: 2 tuhft. 52 pufs Bihbeles. Kad nu Deews Widsemmi til baggati irr fwehtijis ar debbes-mantu, tad lai jo tschallaki dsennamees arri no fawas pusses sawu brahlu truhkumu peepildiht!

Tikpatt ruhvigi ka pee mums Widsemme tas Bihbetu gahdaschanas darbs arri pee mihteem Kursemmes nahburgeem tikke strahdahts. Zelgawas Bihbeles beedriba Rihdsineekeem ar preeku nahkusi paliga, lai muhsu saldatu brahkeem Bihbele taptu rohkās, un arri pee Sibirneekeem Zelgawneeki irr aisfuhitijuschi 12 leelas un 40 pufs Bihbeles. — 1860tā gaddā Zelgawas beedriba irr ieddallijusi Kursemneekeem un Leischeem pawissam 1 tuhft. 95 leelas Bihbeles, 1 tuhft. 440 jaunās Testamentes Latweeschu wallodā; un Wahzu wallodā 154 Bihbeles, 491 Testamenti. Naudā schi beedriba irr sanehmusi, gan par pahrdohthalm grahmatahm, gan arri ka mihlestibas dahwanas: 2 tuhft. 641 rubl. 61½ kap. Iedohschanas irr bijis 2 tuhft. 444 rubl. 17¾ kap. f.

Mehweles Bihbeles beedriba, kas to paschu fwehtu darbu strahda muhsu Iggaunu tizzibas brahkeem par labbu, 1860tā gaddā pawissam irr ieddallijuschi 7 tuhft. 85 fwehtu rakstu grahmatas: Bihbeles, pufs Bihbeles, Dahwida dseefmu grahmatas, Wahzu un Iggaunu wallodā drikketas. Naudas eenemschanas schai beedribai irr bijis: 4 tuhft. 169 rubl. 52 kap.; iedohschanas 3 tuhft. 864 rubl. Kad to saslaita, zil pawissam fwehtu rakstu grahmatu irr ieddallijuschahs 1860tā gaddā tahs trihs Bihbeles beedribas: Rihgā, Zelgawā un Mehwele, tad isnahk: 18 tuhft. 730 fwehtas grahmatas! — Mihske brahki, woi ne buhs no wissas firds pateikt Deewam par tahdu baggatu fwehtibu un schehlastibu? — Al, lai jelle wissi atnessam tam Kungam sawus teikschanas uppurus! Bet ta buhs ta labbaka pateikschana, kad mehş wissi no schahs deenas eefahktu augstaki zeenihht un

karstaki mihsleht tohs sw. wahrdeus, kad eefahktu wissi ar fwehtu uszihhibu un preeku mekleht sw. rakstos sawu pestischanu. Lai schehligais Deews dohtu muhsu semmes dauds, kas tā darritu, ka tee Verroās laudis (Apost. darb. gr. 17 nod. 11 p.), kas to wahrdu labprahligi usnehme, melledami ideenas rakstos — tad arri mehş mahzitohs ar Dahwidu fazzihht: „Zil saldi irr tawi wahrdi mannam schohdam, wairak nekā meddus eefsch mannas mutēs!“ —

Taws wahrds irr swaigsne tumšibā,
Kas atspihd zekineekeem,
No ta nahk gekkeem gudriba
Un gaischums tumschineekeem!
Al, lai ikbrihd' schi gaisma spihd,
Lai wissahm sirdim rabdahs,
Ka no tew ne atstahjahs! R. B. u. A. P.

Mans Trihsweenigais Deews.

Meld. Ka spohschī spihd mans Jesulisch.

1. Trihsweenigais, mans Radditajs, Mans Kungs un weenigs Pestitajs, Gepreezinatajs gaudās! Deews Tehws, Deews Dehls, Deews fwehtais Gars, Geksch tewim stahdihts itt ka sars Es esmu — preekos, raudās; No tew Es few Dshiwib' smeltu, Azis zekku, Prahtu waldu, Sirdi juhtu preeku saldu.

2. Mans Radditajs no spehziabas! No Tawas augstas buhschanas Tu straum' eefsch man eeshjis, To sirdi Tu man eesildij's, To sirdi Tu man ispidij's, To sirdi Tew peesehjis. Wifs man Sauz, swann: „Zilwels mohdees, Deewam dohdees, Kas tew raddij's, Augstā gohdā tewi stahdij's!“

3. Mans Pestitajs no mihslibas! No Tawas augstas pilnibas Tu manni jannu dsemde, Tu, — mannu dabbu peenehmis, Tu, — mannus grehpus deldejis — Sirds-bailes eefsch man remde; Zaur Tew Es few Preeku smellohs, Zanns uszellohs, Meeru mattu, Rihg-smodams us debbes' skattu.

4. Gepreezinatajs, fwehtais Gars, Kad us man wellahs behdu swars, Tad schehlastibu rabdi! Ta Kunga Kristus zeeschana, To pestischanas nopelnu Man dilli sirdi stahdi. Zaur Tew Geksch few Mannu spehlu, Alnahht grehku, Sirdi uszelt, Un no Jesus dshiwib' eesmelt.

5. Allesuja! — mans Radditajs! Allesuja! — mans Pestitajs! Gohds Tew Gepreezinatajs! Tu Trihs! — un tomehr Weenus pats Deews, Kas par man irr apscheltojees, Mans weenigs Palihdschitajs! Kemm' man, Kemm' man! Geksch Tew duffu Saldi, kluffu, Geksch Tew zeklohs, No Tew fwehtu leefmu smellohs! Grot.

Sluddinaschanas.

Prezjejees waggare, kuzra seewai mohderes - ammatas ja-usnemum, un wehl diwi waggari, no kuzreem weens warr prezjejees buht, un kuzreem labbas attestates irr un kas saproht latwiffi rakstibt, — fã ir prezjejufchees un neprezjejufchees kalpi un meitas, warr prett labbu lobni (arri lobni un deputatu) us Jurgeem deenastu dabbuht un jaunã denasta weetã peerakstiiit klubt. Tamdeht pee laisa japeeteizabs pee Rundahles - Wirsites unischas waldischanas jeb Zelgawã, Esara eelã, pee rahtskunga Neumanna, wiinna pascha nammã. 1

Wezz-Schwahrdes Jaunfehshu fainneelam, Indrikim Behrsam, irr tannl nakti no 19ta us 20to Dezemberi 3 sirgi no stalla isfagti, weens dumfch, bes nekabdas sibmes, 5 gaddus wezz; obtrs bruhns ar bleffi peerẽ, tannl paschã wezzumã, un treschais pahls, 18 gaddus wezz. Kas tohs sirgus warr rohlãs skap- peht dabhu 10 rubl. fudr. pateizibas maffu. 1

Diwi grunts-gabbali ar plawahm un arwam semmi, fã arri frohgu, wiffi pee Kandawas meesta peederrigi, irr pahrdohdami. Klachtalas sinas warr dabbuht pee **Genzelta Kandawã**. 1

No **Aurumuischas** frohna pagasta teefas tohp tee, kam potihfams irr, to us 233 rubelk 68 lapeikem f. aprehkinatu buhweschann weenas jaunãs klacht-ehlas preefsch teefas, us masalo tirgu usnemt, aizinati, foh- lischanas terminã 15tã Janwart 1862. un pahrfobli- schanas terminã 17tã Janwart 1862. scheitan atnahlt un to treschu dalku no podredde-naudas par drohschibu nolift. — Skaidrakas israhdischanas un neteifschanas schẽ katre deenu, bes ween swehtdeenas un swehtku dee- nas dabbujamas. 1

Aurumuischas frohn. pag. teefã, 12. Dezemb. 1861.
(E. W.) Peefehdetais J. Jansohn.
(Nr. 1258.) Teefas-scribweris Berg.

Tanni nakti no 21mo us 22tru Dezemberi irr Lindes muischas **Zahnu** fainneelam no stalla isfagts tumfchi bruhns sirgs ar baltu stuhrainu sibmiti peerẽ, bischli firmahm trehppehm, 6 gaddu wezz, wehrtibã no 100 rubl. fudr. ar wiffu eejuhgu, fã raggawahm ar baltu lohku un plattahm ahdas lenzehm. Kas par scho sirgu skaidru sinu warr doht Lindes muischã jeb tam fainneelam, dabhuhs 15 rubl. pateizibas naudas. 1

Behrni, kas Zelgawas skoblãs eet, warr dabbuht apfobpschannu gohdigã nammã un ihpafchi wehl mahzibtu Kreem walloðã. Klachtalas sinas leelajã eelã **Rorisha** nammã, tai bohtẽ. 1

Jauns zilweks, kas Elementara jeb Kreisflohã irr ismahzibts, warr wirtschaptes mahzella deenastu prett lohni dabbuht. Arridfan atraitne bes behrneem, jeb pahfshwojufe meita warr mohderes weetu dabbuht. Tamdeht japeeteizabs pee **Rundales - Wirsites** muischas-waldischanas jeb Zelgawã pee rahtskunga Nei- manna, Esara eelã wiinna pascha nammã. 2

Bihrin - muischas laufus buhs us preefschu arri pufsgraud neefee amstrabdahlt. Kam us tabdu fahihgshannu patifschana, lai peeteizabs jo drihsal pee

Bihrimuischas waldischanas
Krimuldes basnijas draudjẽ. 2

Wigantmuischã (Stabben), Schrypils draud- dse, Jaunjelgawas aprinkl, kalpus melle, kam lohnes weetã semmi eedallihis, par to pee muischas waldischanas turpat japeeteizabs. Wehl tur deenestu warr dabbuht: weens labs bruhwelis un weens dischlers, kas arridfan beddineeka darbu proht. 2

Pee dselles-jelka no Ribgas us Dinburgu, **Rihwes muischas** stazionẽ, tohp sinni pirkti, un fahls, fih- les un dselle pahrdohhta no Ribgas fohymanna. 2

J. Jürgenssen,
nosauzams: „tehwẽ.“

22trã Nowemberi 1861. nakti pee Wentfcha frohgu turu pee **Nowaischu pastes Stabbeeschu** Sem- maru fainneelam aishubgts wesums ar firmu sirgu irr nosagts; sirgam us labbu palkat lahju pumpe bij wiesku wabgi bij jauni kalli ar dselsu affi; eefsch wahgeem bi- pufẽ muzja fahls un trihs yubri alminu ohgtu. Kas skaidros sinas par sirgu un wahgeem warr doht, dab- buhs 20 rubl. pateizibas naudas. — Straupes draud- dse, Stabbeeschu fainneeks J. Semmar. 3

Wangaschu papibra pabrihkt, 30 werstes no Ribgas, tohp garri falmi pirkti un 3 rub. fudr. par birkawu malfati. 5

Jannas grahmatas.

Rupat pee **J. W. Steffenhagen** un dehla ohtru reif- drikketas un atkal dabbujamas:

Aursennes stahstu-grahmata, jeb tabdu leetu isteifschana, kas wehrã leelamas un Aurs- semmẽ notikluschas, no wezzeem laikeem lihð- muhsu deenahm, no Rundrahta Schulza 138 pufelappas, malka eeseeta 30 kap. f.

Stahsti no Kreemw-tantãs un walfstẽ Latweeschu skohlahm par labbu, un arri jaukã lassifschanas pehz, farakstiiiti no Dr. Krischan- Widrika von der Launig. 92 pufelap- pas, malka eeseeta 25 kap. f.

B r i h w d r i k k e h t.